

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

О.Б. Жильцов

2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«Психолого-педагогічні основи навчання у
початковій школі (інтегрований курс):
образотворчого мистецтва»**

Галузь знань 01 «Освіта»

Спеціальність 013 «Початкова освіта»

Освітньо-кваліфікаційний рівень «Спеціаліст»

ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ

2016 – 2017 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом.

Структура типова.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи А.О.Таранник

МОНИТОРИНГУ ЯКОСТІ ОСВІТИ
Програма № 0385/17

(підпис) (прізвище, ініціали)
«   » 2017

Робоча програма навчальної дисципліни «Психолого-педагогічні основи навчання у початковій школі (інтегрований курс): образотворчого мистецтва» для студентів спеціальності 013 «Початкова освіта».

Розробник: Волкова Л.М., старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв

Протокол від «11» січня 2017 року № 6

Завідувач кафедри
образотворчого мистецтва Ю. В. Романенкова

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни.....	7
II. Тематичний план навчальної дисципліни.....	8
III. Програма.....	9
ЗМ I. Теорія викладання образотворчого мистецтва	
ЗМ II. Практика викладання образотворчого мистецтва	
IV. Навчально-методична карта дисципліни	14
V. Плани семінарських занять.....	15
VI. Завдання для самостійної роботи.....	17
VII. Карта самостійної роботи студента.....	18
VIII. Система поточного і підсумкового контролю знань.....	19
IX. Методи навчання.....	21
X. Методичне забезпечення курсу.....	22
XI. Рекомендована література.....	23

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вивчення дисципліни «Психолого-педагогічні основи навчання у початковій школі (інтегрований курс): образотворчого мистецтва» передбачене навчальними планами підготовки майбутніх вчителів початкових класів.

Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Психолого-педагогічні основи навчання у початковій школі (інтегрований курс): образотворчого мистецтва», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Орієнтування сучасної педагогіки на формування в учнів якостей творчої особистості змінює форми і принципи педагогічної діяльності. Ключовою фігурою навчального процесу є вчитель. Саме те, що відбувається в навчальних класах надає сенсу всій діяльності системи освіти. Вчитель повинен не просто передавати знання, а допомагати вчитися і розвиватися, бути не просто джерелом інформації, а організатором творчості.

Метою викладання навчальної дисципліни є надання майбутнім вчителям початкових класів методики викладання «Психолого-педагогічні основи навчання у початковій школі (інтегрований курс): образотворчого мистецтва»; усвідомлення сучасних підходів до викладання предметів освітньої галузі «Образотворче мистецтво» у загальноосвітній школі, використання інноваційних педагогічних технологій на уроках «Образотворче мистецтво» у початковій школі.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Інтегроване вивчення навчального предмету «Образотворче мистецтво» є :

1. Вивчення принципів та функцій сучасної мистецької освіти, форм і методів навчання образотворчого мистецтва у початковій школі.
2. Усвідомлення структури та закономірностей побудови інтегрованого курсу «Образотворче мистецтво» у школі;

3. Засвоєння фундаментальних знань, уявлень і понять про види та жанри мистецтв, особливості художньо-образної мови та візуального мистецтва у взаємозв'язках із синтетичними мистецтвами;
4. Виховання в студентів естетичного ставлення до дійсності та емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва; виховання світоглядних уявлень і ціннісних орієнтацій, розуміння студентами зв'язків мистецтва з природним і культурним середовищем, життєдіяльністю людини, сучасною технікою, засобами масової інформації;
5. Виховання здатності сприймати, інтерпретувати та оцінювати художні твори, висловлювати особистісне ставлення до них, аргументуючи свої думки та оцінки; виховання художніх інтересів, смаків, морально-естетичних ідеалів, потреб у художньо-творчій самореалізації та духовно-естетичному самовдосконаленні.

Відповідно до вимог освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- зміст і структуру сучасної освітньої галузі «Образотворче мистецтво»;
- специфіку художньо-образної мови кожного з видів мистецтва і водночас відчуття його цілісності на основі єдності універсальних художньо-естетичних категорій - «ритм», «контраст», «симетрія», «композиція», «динаміка» тощо;
- принципи, методи і педагогічні умови навчання мистецтва на сучасному етапі;
- різновиди уроків мистецтва, їх структуру;
- інноваційні педагогічні технології та особливості їх використання на уроках «Образотворчого мистецтва» у початкових класах.

уміти :

- розробляти фрагменти уроків інтегрованого курсу «Образотворче мистецтво» у початковій школі з використанням різних видів інтеграції та різних педагогічних технологій (диференційованого навчання, ігрових, комп'ютерних тощо);

- створювати аналітичні етюди на основі аналізу-інтерпретації творів мистецтва;
- добирати наочність та створювати мультимедійний супровід до уроків мистецтва у початкових класах.

Структура програми передбачає всі види повчальної діяльності. Отримання і засвоєння студентами нових знань (лекційні, семінарські заняття) доповнюється базовими вправами для майбутніх вчителів, в яких можна придбати важливий досвід, творчо переробляючи приклади і вказівки, що додаються до учбового плану. Ефективною формою організації процесу навчання є самостійні завдання, направлені на практично-дослідну діяльність (поглиблене вивчення студентами курсу навчання), розвиток здібностей студентів, реалізацію їх творчих можливостей.

Самостійна робота студента над освоєнням матеріалу навчання припускає вивчення додаткової літератури в бібліотеці, в домашніх умовах, а також опрацювання окремих базових вправ з урахуванням індивідуальності студента. При складанні завдань навчання за одиницю було узяті дві години навчання (одна година навчання дорівнює 40 хв.).

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Психолого-педагогічні основи навчання у початковій школі
(інтегрований курс): образотворчого мистецтва»

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс: підготовка спеціалістів	Галузь, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: 1.5 кредити</p> <p>Змістових модулів: 2 модулі</p> <p>Загальний обсяг дисципліни(години) : 54 години</p>	<p>Шифр та назва галузі знань 01 «Освіта»</p> <p>Шифр та назва спеціальності 013 «Початкова освіта»</p> <p>Освітній рівень: другий (спеціаліст)</p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки – 5</p> <p>Семестр – 10</p> <p>Аудиторні заняття :18 год., з них : Лекції (теоретична підготовка): 10 год. Семінарські заняття: 8 год.</p> <p>Самостійна робота : 33 год.</p> <p>Модульний контроль : 3 год.</p> <p>Вид контролю: ПМК</p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва розділу, теми	Кількість годин				
	Лекції	Сем. заняття	Сам. робота	МК	Усього
<i>Змістовий модуль №1</i>					
Теорія викладання образотворчого мистецтва					
Тема 1. Предмет і завдання курсу.	2		7		9
Тема 2. Психолого-педагогічна концепція гуманізації школи і суспільства.	2				2
Тема 3. Вікові характеристики художньо-творчого розвитку учнів, які займаються ОМ.	2	2	6		10
Тема 4. Джерела і складові художньо-творчої активності особистості.		2	8		10
Разом	6	4	21	1	32
<i>Змістовий модуль №2</i>					
Практика викладання образотворчого мистецтва					
Тема 5. Форми та методи засвоєння навчальної дисципліни.	2	2	6		10
Тема 6. Художнє сприймання на уроках образотворчого мистецтва.	2				2
Тема 7. Оволодіння засобами художньої виразності, знайомство с технікою виконання творів образотворчого мистецтва.		2	6		8
Разом	4	4	12	2	22
Усього годин	10	8	33	3	54

ІІІ. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ТЕОРІЯ ВИКЛАДАННЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

Лекція 1. Предмет і завдання курсу (2 год.)

Основні поняття : Образотворче мистецтво, предмет курсу, завдання курсу, естетичне художнє виховання, образотворча діяльність.

Образотворче мистецтво - мистецтво, що втілює художні образи на площині (графіка, малярство тощо)та в просторі (скульптура).

Предметом курсу є естетичне та художнє виховання.

Сучасна педагогіка розглядає естетичне виховання як процес, спрямований на опанування дитиною багатством вітчизняної та світової духовної культури, формування цілісної особистості, досягнення гармонії індивідуального і суспільного, усвідомлення нових ідей, поглядів, потреб, ідеалів, прагнення до перетворення дійсності за законами краси.

Художнє виховання як складова естетичного виховання передбачає цілеспрямоване й послідовне формування в дітей, починаючи з шкільного віку, почуття прекрасного в мистецтві, стійкої потреби у пізнанні різних його видів, форм, жанрів й образної мови.

Завдання курсу:

- опанування теорією і практикою формування готовності дитини до образотворчої діяльності та естетичного сприймання творів образотворчого мистецтва;
- визначення суттєвих особливостей творчої діяльності дітей та умов, сприятливих для її активізації, виховання в них оцінного ставлення до дійсності з позицій засвоєних морально – естетичних критеріїв;
- усвідомлення соціальної ролі педагога – вихователя у формування духовної культури дитини.

Література [3; 4; 9; 12; 23; 25]

Лекція 2. Психолого-педагогічна концепція гуманізації школи і суспільства (2 год.).

Основні поняття: особистість, гуманізація, виховний процес, сенситивність, альтернативні навчальні заклади.

На сучасному етапі розвитку української держави особливої актуальності набуває проблема створення умов для формування особливості, яка має високий рівень самосвідомості, творчої активності, відповідальності, керується своїй суспільно корисній діяльності та поведінці гуманістичними цінностями. Таку людину може виховати школа, для якої пріоритетом є розвиток активно – творчих можливостей особистості, її індивідуальних потенцій.

У зв'язку з цим соціальні та педагогічні проблеми гуманізації виховного процесу загальноосвітньої школи стають пріоритетними в українському суспільстві.

Головними моментами психолого-педагогічної концепції гуманізації суспільства та школи у процесі художньо-творчого розвитку є:

- 1) вікова актуальність художньо-творчого розвитку особистості у молодшому шкільному віці, коли спостерігається сенситивність до художньої діяльності в усіх її проявах, і наочно проявляється в образотворчій діяльності, що потребує грамотного педагогічного керівництва, і умов, які матимуть стійкий вплив на все подальше життя людини, її інтелектуальне і духовне зростання;
- 2) особистісну стратегію як теорію, в основі методичного забезпечення якої лежить засоби вільного художнього виховання;
- 3) необхідний рівень педагогічного впливу, здатний забезпечити навчальну діяльність і розвиток периферійного рівня художньої творчої обдарованості особистості;
- 4) оптимальну педагогічну організацію, яка охоплює 100% учнів і не потребує додаткових матеріальних витрат.

Література [1; 2; 5; 7; 11; 12; 14; 25]

Лекція 3. Вікові характеристики художньо-творчого розвитку учнів, які займаються образотворчим мистецтвом (2 год.)

Основні поняття: вікова періодизація психічного розвитку дітей , характеристика періодів, художньо – творчий розвиток.

Д. Б. Ельконін виділяє такі основні періоди психічного розвитку дітей:

1. Дитинство (від народження до 1 року)
2. Раннє дитинство (від 1 до 3 років)
3. Дошкільне дитинство (від 3 до 7 років)
4. Молодший шкільний вік (від 7 до 10 років)
5. Підлітковий вік (10-10 років)
6. Старший шкільний вік (15-17 років).

Психологічна діяльність у людини визначальна. Діяльність мозку починається із продукування нової ідеї, її усвідомлення та вироблення відповідного емоційного та фізичного поруху, який може бути наслідком моментальної оцінки, обробки на психічному рівні певного явища, події.

Семінар 1. Вікові характеристики художньо-творчого розвитку учнів, які займаються образотворчим мистецтвом.

Семінар 2. Джерела і складові художньо-творчої активності особистості.

Література [1; 2; 4; 6; 7; 11; 15; 22; 24; 27]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ПРАКТИКА ВИКЛАДАННЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

Лекція 4. Форми та методи засвоєння навчальної дисципліни (2 год.)

Основні поняття: художньо-творчий розвиток, художньо-творча діяльність, особистість, обдарованість, художня креативність дітей.

Як свідчить історія, з художньо-творчим розвитком людей безпосередньо пов'язаний увесь світовий прогрес. Від рівня цього розвитку певною мірою залежить і вся духовна еволюція людського суспільства.

Сьогодні несе багато труднощів, тому психолого – педагогічна проблема органічно пов'язана з проблемою духовного розвитку суспільства і особистості, а це можливо за таких умов:

- створення необхідного емоційного комфорту на заняттях;
- використання таких форм методів, які забезпечать повноцінне стимулювання та інтеграцію всіх компонентів природної обдарованості особистості;
- виховання в учнів естетичного ставлення до життя як першооснови художньої творчості;
- створення умов для самореалізації особистості залежно від етапу художньо – творчої діяльності та вікових особливостей;
- розвитку зорового сприйняття, спостережливості, просторового мислення відповідно до віку;
- виконання спеціальних творчих завдань певних тем, які впливають на розвиток художньої креативності дітей;
- засвоєння основних понять.

Семінар 3. Форми та методи засвоєння навчальної дисципліни.

Література [2; 4; 6; 7; 10; 15; 18; 24; 25]

Лекція 5. Художнє сприймання на уроках образотворчого мистецтва (2 год.)

Основні поняття: мотиваційна сфера продуктивність, релаксація катарсичний ефект, образне мислення.

Творче переживання мистецтва, яке передуює образотворчій діяльності дітей, спроможне забезпечити суб'єктивність естетичних мотивів, цілей, ідеалів і виступити потребою до подальшої художньої творчості особистості.

Процес художнього сприймання може забезпечити умови для навіювання дітям впевненості і забезпечення можливості повнокровної творчості. І результативність цієї роботи пояснюється такими сприятливими обставинами:

- особлива схильність дітей до навіювання;
- колективна форма сприймання та творчості;
- полі функціональність мистецтва;
- особлива форма катарсичного ефекту у дітей;
- синтез мистецтв, використання у моделі.

Естетичне ставлення до життя- першооснова художньої творчості . Для того, щоб природна художньо - творча активність дитини не загасла, а переросла в нову фразу розвитку, у неї необхідно сформувати естетичне ставлення до дійсності.

Щоб створити умови для розвитку художнього сприймання на уроках образотворчого мистецтва необхідно передусім пов'язувати процес сприймання мистецтва з естетичним сприйманням дійсності, що і передбачають нові програми з образотворчого мистецтва . Важливими формами такої роботи можуть бути екскурсії на природу.

Семінар 4. Оволодіння засобами художньої виразності, знайомство з технікою виконання творів образотворчого мистецтва.

Література [1; 3; 4; 7; 14; 17; 22; 23; 27].

**IV. Навчально-методична карта дисципліни
«Психолого-педагогічні основи навчання у початковій школі
(інтегрований курс) : образотворчого мистецтва»**

Разом: 54 год., лекцій – 10 год., семінарські заняття – 8 год., самостійна робота – 33 год., модульний контроль – 3 год

Модулі	Змістовий модуль I.			Змістовий модуль II.	
Назва модуля	Теорія викладання образотворчого мистецтва			Практика викладання образотворчого мистецтва	
Лекції	1	2	3	4	5
Теми лекцій	Предмет і завдання курсу (1 бал)	Психолого-педагогічна концепція гуманізації школи і суспільства (1 бал)	Вікові характеристики художньо-творчого розвитку учнів, які займаються ОМ (1 бал)	Форми та методи засвоєння навчальної дисципліни (1 бал)	Художнє сприймання на уроках образотворчого мистецтва (1 бал)
Теми семінарських занять			Вікові характеристики художньо-творчого розвитку учнів, які займаються ОМ (1 бал + 10 балів) Джерела і складові художньо-творчої активності особистості (1 бал + 10 балів)	Форми та методи засвоєння навчальної дисципліни (1 бал + 10 балів)	Оволодіння засобами художньої виразності, знайомство с технікою виконання творів образотворчого мистецтва (1 бал + 10 балів)
Самостійна робота	Ср №1 - 25 балів	Ср №2 - 20 балів	Ср №3 - 35 балів	Ср №4 - 25 балів	Ср №5 - 20 балів
Види поточного контролю	МКР №1 (25 балів)			МКР №2 (25 балів)	
Кільк. бал. за модуль	130			94	
Всього балів	224 (коефіцієнт – 2.24)				

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАВДАНЬ.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

ТЕОРІЯ ВИКЛАДАННЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

Семінар 1. Вікові характеристики художньо-творчого розвитку учнів, які займаються образотворчим мистецтвом (2 год.)

I. Теоретична частина.

1. Вікова періодизація психічного розвитку дітей.
2. Роль образотворчого мистецтва у навчанні.
3. Живопис, графіка, пласти кування. Взаємодія з простором через лінії, колір, образи.
4. Готовність дитини до образотворчої діяльності та естетичного сприймання творів образотворчого мистецтва.
5. Вікова актуальність художньо-творчого розвитку особистості у молодшому шкільному віці.

II. Навчальна дискусія.

III. Перевірка виконання самостійних робіт.

Література [1;3;7;11;15;17;18;22;23;26;27].

Семінар 2. Джерела і складові художньо-творчої активності особистості (2 год.)

I. Теоретична частина.

1. Усвідомлення соціальної ролі педагога – вихователя у формуванні духовної культури дитини.
2. Розвиток художнього сприймання на уроках образотворчого мистецтва.
3. Нові програми з образотворчого мистецтва.
4. Процес сприймання мистецтва та естетичне сприймання дійсності.
5. Творчі завдання певних тем, які впливають на розвиток художньої креативності дітей.

II. Навчальна дискусія.

III. Перевірка виконання самостійних робіт.

Література [2;4;7;12;13;15;17;18;22;27].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

ПРАКТИКА ВИКЛАДАННЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.

Семінар 3. Форми та методи засвоєння навчальної дисципліни (2 год.).

I. Теоретична частина.

1. Розкриття понять – мотиваційна сфера, продуктивність, релаксація, образне мислення.
2. Розвиток здорового сприйняття, спостережливості, просторового мислення відповідно до віку
3. Створення необхідного емоційного комфорту на заняттях.
4. Колективна форма сприймання та творчості
5. Особлива форма катарсичного ефекту у дітей.

II. Навчальна дискусія.

III. Перевірка виконання самостійних робіт.

Література [1;2;4;8;9;13;15;16;18;19;21;23;26;27].

Семінар 4. Оволодіння засобами художньої виразності, знайомство із технікою виконання творів образотворчого мистецтва (2 год.).

I. Теоретична частина.

1. Поліфункціональність мистецтва.
2. Синтез мистецтв, використання у моделі.
3. Колір у дитячих малюнках.
4. Розгляд дитячих малюнків.

II. Аналіз підведення підсумків заняття.

III. Перевірка виконання самостійних робіт.

IV. Захист проектів.

Література [1;4;11;19;22;23;25;27].

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

ТЕОРІЯ ВИКЛАДАННЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.

Тема 1. Предмет і завдання курсу (7 год.).

1. Опрацювати матеріали лекції №1 та літературу за темою.
2. Написати есе, що розкриватиме проблеми творчості та емоцій у образотворчій діяльності.
1. Створити малюнки «Мандали» (зображення у колі) впродовж 7 днів (один малюнок на добу). Матеріал: папір(формат А-3), кольорова воскова крейда, олівець, акварель, гуаш.

Тема 2. Вікові характеристики художньо-творчого розвитку учнів, які займаються образотворчим мистецтвом (6 год.).

1. Опрацювати матеріали лекції №2,3 та літературу за темою.
2. Навести приклади педагогічних ситуацій, які мали місце у роботі з учнями з погляду доцільності й ефективності використання.
3. Створення «Гербу сім'ї» (Герб майбутньої сім'ї), обґрунтування образу, кольору, форми.

Тема 3. Джерела і складові художньо-творчої активності особистості (8 год.).

1. Дати рекомендації до виконання вправ з дітьми у процесі художньо-творчого розвитку.
2. Написати есе з аналізом викладання образотворчого мистецтва в альтернативних навчальних закладах.
1. Знайомство з теорією кольору Гете. Зображення кольорового кола Гете. Матеріал: папір(формат А-3), акварель.
3. Підготовка до модульного контролю.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

ПРАКТИКА ВИКЛАДАННЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

Тема 4. Форми та методи засвоєння навчальної дисципліни (6 год.)

1. Опрацювати матеріали лекції №4 та літературу за темою до семінара.
2. Підготувати вправи за темою «поєднання образотворчої роботи з іншими формами творчого самовираження»:
  - образотворча діяльність та поезія;
  - образотворча робота та музика і звуки;
  - образотворча робота та драма.

Тема 5. Оволодіння засобами художньої виразності, знайомство с технікою виконання творів образотворчого мистецтва (6 год.).

1. Проаналізувати власний досвід роботи з дітьми та зробити реферативне дослідження.
2. Підготовка до модульного контролю.

VII. КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА.

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль I. Теорія викладання образотворчого мистецтва.		
Тема 1. Предмет і завдання курсу (7 год.)	семінарське заняття, модульний контроль	25
Тема 2. Вікові характеристики художньо-творчого розвитку учнів, які займаються ОМ (6 год.)	семінарське заняття, модульний контроль	20
Тема 3. Джерела і складові художньо-творчої активності особистості (8 год.)	семінарське заняття, модульний контроль	35
Разом за I модуль (21 год.)		80 балів
Змістовий модуль II. Практика викладання образотворчого мистецтва.		
Тема 4. Художнє сприймання на уроках образотворчого мистецтва (6 год.)	семінарське заняття, модульний контроль	25
Тема 5. Оволодіння засобами художньої виразності, знайомство с технікою виконання творів образотворчого мистецтва (6 год.)	семінарське заняття, модульний контроль	20
Разом за II модуль (12 год.)		45 балів
Всього (33 год.)		125 балів

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Психолого-педагогічні основи навчання у початковій школі (інтегрований курс): образотворчого мистецтва» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення подано у таблицях 8.1-8.3.

Таблиця 8.1.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кільк. рейтингових балів	Одиниць	Всього
1.	Відвідування лекційних занять	1	5	5
2.	Відвідування семінарських занять	1	4	4
3.	Робота на семінарських заняттях	10	4	40
4.	Модульна контрольна робота	25	2	50
5.	Самостійна робота		4	125
	Підсумковий рейтинговий бал	224		

Таблиця 8.2.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Мод. контр. Робота ЗМ1, ЗМ2
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	50
1	26	32	46	37	32	

Разом : 224 (коефіцієнт 2.24)

Таблиця 8.3.

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за шкалою університету	Значення оцінки
A	90-100	<u>Відмінно</u> – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89	<u>Дуже добре</u> – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81	<u>Добре</u> – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	<u>Задовільно</u> – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, але достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68	<u>Достатньо</u> – мінімально можливий (допустимий) рівень знань (умінь).
F _X	35-59	<u>Незадовільно з можливістю повторного складання</u> – незадовільний рівень знань (умінь) з можливістю перескладання за умов належного самостійного доопрацювання.
F	1-34	<u>Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу</u> – достатньо низький рівень знань, що вимагає повторного проходження курсу.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.
- **Комп'ютерного контролю:** тестові програми.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських заняттях, виконання самостійних робіт, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом на семінарських заняттях, під час виконання самостійних практично-навчальних робіт залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (друковані завдання для підсумкового контролю).

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Иттен И. Искусство формы. Мой форкурс в Баухаузе и других школах / И. Иттен, изд.: Д. Аронов, 2001. - 137 с. (наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/2737/>)
2. Масол Л.М. Искусство: учеб. для 2-го кл. общеобразоват. учебн. заведений/Л.М. Масол, Е.В. Гайдамака, Н.В. Очеретяна, О.Н. Колотило. – К.: Генеза, 2012. - 144 с. (наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/3413/>)
3. Масол Л.М. Мистецтво: підруч. для 1 кл. загальноосвіт. навч. закл./ Л.М. Масол, Е.В. Гайдамака, Н.В. Очеретяна. – К.: Генеза, 2012. – 144 с. (наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/2638/>)
4. Смит Р. Настольная книга художника: Оборудование, материалы, процессы, техники/Р. Смит. – М.: АСТ: Астрель, 2004. - 384 с. (наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/1956/>)
5. Фрэнкс Д. Рисунок карандашом /Д. Фрэнкс. –М.: АСТ: Астрель, 2007. – 165 с. (наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/1137/>)

Додаткова:

6. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навч.посібник. – К.: Академвидав, 2004. – 352с.
7. Досяк І.М. Нестандартні уроки з використанням інноваційних технологій. 1–4 класи. – Х.: Вид. група “Основа”, 2007. – 160 с.
8. Зязюн І.А., Сагач Г.М. Краса педагогічної дії. Навч. Посібник. – К.: Укр.-фін. Ін-т, 1997. – 327с.
9. Коваль Л.В. Сучасні навчальні технології в початковій школі: Навчально-методичний посібник. – Донецьк: ТОВ „Юго-Восток, Лтд”, 2006. – 227с.
10. Колеченко А.К. Энциклопедия педагогических технологий; Пособие для преподавателей. – СПб: КАРО. 2002. -368с.

11. Масол Л.М. Загальна мистецька освіта: теорія і практика: Монографія / Л.М.Масол. – К.: Промінь, 2006. – 432с.
12. Масол Л.М. Методика навчання мистецтва у початковій школі: Посібник для вчителів / Л.М. Масол, О.В. Гайдамака, Е.В.Белкіна, О.В. Калініченко, І.В. Руденко.- Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2006. – 256 с.
13. Междисциплинарный интегрированный подход к обучению и воспитанию. Сб. науч. статей / Под общей ред. Л.Г. Савенковой. - М.: ИХО РАО, 2006.
14. Миропольська Н., Ничкало С., Рагозіна В., Хлебнікова Л., Шахрай В. Уроки художньо-естетичного циклу в школі: навчання і виховання: Навчальний посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2006. – 240с.
15. Мистецтво у розвитку особистості: Монографія / За ред., передмова і післямова Н.Г.Ничкало. – Чернівці: Зелена Буковина, 2006. – 224с.
16. Навчання і виховання учнів: Методичний посібник для вчителів/Упор. О.Я.Савченко.- К.: Початкова школа. - 2005.- 500 с.
17. Національна доктрина розвитку освіти // Нормативно-правове забезпечення освіти. У 4-х ч. – Х.: Видав. гр. ”Основа”, 2004. – Ч.1. – С.3-25.
18. Нісімчук А.С., Падалка О.С., Шпак О.Т. Сучасні педагогічні технології: Навчальний посібник. – К.: Видавничий центр «Просвіта», 2000. -368с.
19. Освітні технології: Навч.-метод. посібник /О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2002. – 255с.
20. Отич О.М. Мистецтво у системі розвитку творчої індивідуальності майбутнього педагога професійного навчання: теоретичний і методологічний аспекти: Монографія / О.М.Отич; за наук.ред.І.А.Зязюна. – Чернівці: Зелена Буковина, 2009. – 752с.
21. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). – К.: Освіта України, 2008. – 274с.
22. Педагогічні технології: теорія та практика: Навчально-методичний посібник / За ред. М.В.Гриньової. – Полтава: АСМІ, 2006. – 230с.

23. Педагогічна майстерність: Підручник / І.А.Зязюн, Л.В.Крамущенко, І.Ф.Кривонос та ін.; За ред. І.А.Зязюна. – К.: Вища школа, 2004. – 422с.
24. Програми для середньої загальноосвітньої школи 1-4 класи. К.: Початкова школа. - 2006.- 432 с.
25. Просіна О.В. Технології інтегрованого викладання предметів „Мистецтво” та «Художня культура» в загально-освітній школі. Навчально-методичний посібник. – Луганськ: СПД Резніков В.С., 2007. – 200с.
26. Рудницька О.П. Педагогіка: загальна і мистецька: Навчальний посібник. – Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2005. – 360с.
27. Селевко Г.К. Альтернативные педагогические технологии. – М.: НИИ школьных технологий, 2005. – 224с.

Інформаційні ресурси

1. <http://schools.techno.ru/sch1529/mxk/mxk.htm>
2. <http://artclassic.edu.ru/>
3. <http://www.classic-music.ru/>
4. <http://www.world-art.ru> (World Art: Art in all display)
5. <http://rusportrait.narod.ru;>
6. <http://jivopis.ru>
7. <http://ruslandscape.narod.ru;> <http://rusgenre.narod.ru>
8. <http://www.kontorakuka.ru/museums/right.htm>